16 november 2017

Aan: 5.1, 2, e - Provincie Zuid-Holland
5.1, 2, e - Provincie Utrecht
5.1, 2, e - Provincie Noord-Holland

Van: 5.1, 2, e (arts M&G, senior medisch milieukundig adviseur - GGD Rotterdam-Rijnmond)
5.1, 2, e (adviseur milieu en gezondheid – GGD regio Utrecht)
5.1, 2, e (toxicoloog ERT - GGD Amsterdam)

Naar aanleiding van ons overleg op vrijdag 10 november jl. over het handelingskader diffuus lood, geven we vanuit de GGD de volgende aandachtspunten mee:

1. Een aandachtswaarde van 800 mg/kg is geen gezondheidskundige waarde, maar een beleidsmatig gekozen waarde op basis waarvan maatregelen worden bepaald.

2. Bij het beleid voor lood in bodem zou het uitgangspunt moeten zijn: zo laag als redelijkerwijs mogelijk. Dit komt niet overeen met een *vaststaande* aandachtswaarde van 800 mg/kg. Wat redelijkerwijs mogelijk is, is afhankelijk van de lokale situatie en kan in de loop van de tijd veranderen. Vanuit het oogpunt 'zo laag als redelijkerwijs mogelijk' is het ook opmerkelijk als een aandachtswaarde wordt gekozen die hoger is dan de wettelijke interventiewaarde van 530 mg/kg.

3. De term aandachtswaarde geeft aanleiding tot het misverstand dat bij locaties met lagere loodgehalten geen aandacht nodig is. Dit is geenszins het geval: juist bij de lagere loodgehalten (minder dan 800 mg/kg) is veel aandacht nodig voor goede communicatie over gebruiksadviezen.

   Voorwaarde voor het gebruiken van een aandachtswaarde van 800 mg/kg is namelijk dat de communicatie over gebruiksadviezen bij *lagere* loodgehalten (minder dan 800 mg/kg) voldoende effectief is. Daar is *specifieke, herhaalde* communicatie voor nodig vanuit provincies, omgevingsdiensten en gemeenten, gericht op de *juiste doelgroepen* (ouders/verzorgers van jonge kinderen).

4. De waarde van 800 mg/kg is gebaseerd op de aanname dat door uitgebreide en gerichte voorlichting over gebruiksadviezen, jonge kinderen 50% minder grond binnenkrijgen. Dit percentage is gebaseerd op een expert judgement van bodemexperts en niet wetenschappelijk onderbouwd. Er is op een later moment onderzoek nodig om te verifiëren of kinderen inderdaad minder lood binnenkrijgen door gerichte adviezen. Deze onzekere factor moet duidelijk worden benoemd als in het beleid wordt gekozen voor een aandachtswaarde van 800 mg/kg.

5. Met *algemene* gebruiksadviezen (folder en informatie op website) wordt de blootstelling van jonge kinderen aan lood niet voldoende teruggebracht. Dit geldt voor alle locaties waar de gezondheidskundige bodemkwaliteit voor lood onvoldoende is (meer dan 370 mg/kg wonen met tuin).

6. Een saneringscriterium of aandachtswaarde van 800 mg/kg geldt voor tuinen van woningen in *bestaande* situaties. In beleidsstukken moet duidelijk zijn dat deze waarde niet geldt voor nieuwe situaties. Voor nieuwe situaties geldt dat de grond schoon moet zijn.